

Banyoles commemora els oficis antics a través del rec Major

En un itinerari senyalitzat entre l'estany i la Farga, s'expliquen feines ja desaparegudes que havien existit gràcies a l'aigua

A redós del canal, durant segles, s'hi havia elaborat farina, peces de cuir i pólvora, i també s'hi tenia roba

A Banyoles [<http://www.banyoles.cat>], un itinerari turístic amb una forta vocació didàctica que s'acaba d'estrenar explica diversos oficis antics tot resseguint el rec Major, l'artèria d'aigua procedent de l'estany amb la força de la qual precisament es van poder desplegar aquelles feines. La ruta comença a la vora del llac i acaba a la cèlebre Farga d'Aram, l'edifici d'origen medieval que dona nom al barri del sud de la ciutat, i conté deu parades en deu punts on hi ha vestigis d'aquells oficis. Alguns llocs ja són força coneguts, però d'altres probablement sorprendran no només els forans sinó els mateixos banyolins. La senyalització, amb plafons dotats de textos, il·lustracions i codis QR, culmina un ambiciós projecte per recuperar i difondre el patrimoni industrial vinculat al rec Major, pressupostat en 350.000 euros i finançat amb recursos de l'Ajuntament, la Generalitat i la Diputació.

De farina a pólvora

El punt de partida és el tram inicial del rec, entre els Banyes Vells i el club de natació. Aquí, el visitant hi pot llegir dades genèriques dels recs, per exemple, que tota la xarxa té una llargada de 33 km, la mateixa distància que hi ha entre Banyoles i Cassà de la Selva, s'hi assenyalava, a tall de comparació per fer-se una idea de l'envergadura dels canals. També s'hi explica que del rec Major de n'havia dit del Canar Nou, de la Vila Nova, de Sa Força o dels Molins, entre altres noms al llarg dels segles. A la plaça Major, se'ns convida a visitar Cal Moliner, que serveix per explicar l'ofici de fariner; a la placeta de Sant Pere, hi ha el Molí dels Paraires, ofici que abastava diversos processos tèxtils (en aquest punt, s'hi ha instal·lat una turbina que genera energia de manera simbòlica); al Tint, un impressionant exemple d'arquitectura gòtica civil, el visitant descobreix el procediment antic de tenyir peces de roba; amb el salt de Can Pujol, ens submergem en el tèxtil, la producció de paper i l'elaboració de xocolata, ja que indústries de tots aquests rams l'havien aprofitat; a Cal Nocaire, ens parlen de l'elaboració de la pólvora; al Molí d'en Baqué, dels oficis de la pell; al Molí d'en Forgas, de com aconseguien fabricar paper, i al Molí de la Farga, amb la seva gran bassa alimentada pel rec Major, de com s'obrava el coure, entre altres tasques.

Com que hi ha plafons, la gent pot fer la ruta pel seu compte, però els Museus de la Ciutat n'organitzen de guiades per a petits grups.

El Límit

Hi ha un element de la ruta que per a molts serà una descoberta. Es tracta del Límit, una construcció de forma triangular situada just al cim del rec, com un petit pont. No es pot considerar un ofici pròpiament dit, però estaria relacionat amb la feina del batlle d'aigües, la històrica figura que regula l'ús dels recs. L'origen del Límit és incert, però sí que se sap per a què servia: marcava el cabal màxim d'aigua que podia passar per aquell punt, com un primer control abans d'entrar a la zona urbana.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 06-10-2021, Pàgina 18

Font del document:

<http://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2038663-banyoles-rememora-els-oficis-antics-a-traves-del-rec-major.html>